

KMETSKI LIST

Številka 16

Ljubljana dne 19. aprila 1939

Leto XXI

Z vero vase — v bodočnost

Nemir, ki že nekaj časa bega evropski svet, je večinoma po zaslugi lahkomišelnih ali nam sovražno razpoloženih ljudi zajel končno tudi marsikoga na slovenskih tleh.

V takih dneh pač ne moremo in ne smemo zameriti preprostemu človeku, ako naseda najrazličnejšim govoricam, pač pa smatramo za svojo dolžnost, da resno, stvarno in z vsem poudarkom spregovorimo o položaju in takoj naglasimo, da so govorice prazne fantazije nekaterih puhlih ali pa hudobnih glav.

Plod tisočletnih žrtev

Naša država ni in nikoli ni bila plod tuje milosti, ampak je sad tisočletnega naravnega razvoja, ki so ga najboljši Srbi, Hrvatje in Slovenci pospeševali z žrtvami in delom svojih najboljših sil. Prav zato, ker je naša država delo naravnega reda in pravice, ki železno vlada v svetu, čeprav je zmeraj ne vidimo in ne moremo spoznati, tudi ne more Jugoslavija biti odvisna od raznih veljavnih ali neveljavnih pogodb. To, kar imamo danes, je dragocen dar naših bratov, očetov, dedov in pradedov tja v davna stoletja. Zgrajena je ta stavba na izmučenih kosteh žrtev, ki nam bodo vekomaj svete, in povezana s krvjo, ki nam je in ostane sveta iz roda v rod. Zato nima nihče pravice dirati v nas. Kdor pa bi si hotel to pravico samolastno vzeti, bo moral okusiti resničnost pravila, ki velja že tisočletja. To pravilo pravi, da si vsakdo, ki hoče protizakonito zagospodovati Balkanu, temeljito in trajno polomi zobe.

Nauk zgodovine

To, kar smo pravkar zapisali, ni nobena grožnja, ampak le nauk zgodovine. Vsi, Srbi, Hrvatje in Slovenci smo v zgodovini dovolj trpeli in nimamo zato prav nobenih želja, da bi koga izzivali, vendar pa smo v zgodovini tudi vedno dokazali, da smo kljub svoji miroljubnosti in gostoljubnosti toliko življenjsko odporni, žilavi in odločno pogumni, da naleti slabo, kdor bi hotel napraviti svojo igračko iz nas. Vsak list naše zgodovine je popisan s krvjo, ki opravičuje in potrjuje našo trditve.

Tudi mi Slovenci, ki smo bili med vsemi južnimi Slovani najbolj izpostavljeni tuji sili, nismo nikoli klonili. Sredi najhujšega avstrijskega pritiska so se iz bokov našega naroda izvili sinovi, ki so hiteli na Balkan, ko so bratje na jugu začeli bojevati svoje osvobodilne boje. In ko je sila trinoške monarhije najbolj divjala, je rasla sredi muk in peklenskega preganjanja prepovedska generacija, mlado pokolenje, ki je tako ognjevito verjelo v jugoslovansko nacionalno in človečansko poslanstvo, da mu niso mogle vzeti te silne vere niti ječe niti muke, ki si jih je v svojem na smrt obsojenem sadizmu besno izmišljala avstro-ogrška tiranija.

Naš dom je nedotakljiv

Ta preteklost, slovenski kmet, še ni pozabljen! Rodovi, ki so vse to prestajali, še žive in njih izročila prehajajo kakor materino mleko v sinove in vnuke, da se ravna po sporočilu, se z njim krepe sami in ga kot junaško hrano izroče bodočim pokolenjem.

Dom, ki smo mu po svetovni vojni zakoličili meje, nam je svet in nedotakljiv. Kako si ga notranje uredimo, to je čisto naša zasebna stvar. Vse težave, ki pri tem delu nastajajo, vsa nesoglasja, mali in večji spori in trenja, vse to bomo uravnali sami. Genij naroda, ki nas ohranja že sto in stoletja, nam bo tudi tu pomagal najti pravo in za vse tri veje najboljšo skupno pot.

Ljubezen do tega skupnega doma, ki nosi ponosno ime kraljevina Jugoslavija, pa je v vseh Slovencih, Hrvatih in Srbih enako živa in ognjevita. Izza tistih strašnih dni, ko so naše judenburške žrtve padale pod trinoškimi streli avstrijskih pušk z ognjevito-verujočimi vzkliki »živela Jugoslavija!« ni ta ljubezen še prav nič pojenjala, ampak se je celo poglobila. Zato so nam tudi naše meje danes enako, če ne še bolj svete kakor tisti dan, ko so bile postavljene. To je naš življenjski prostor, ki ga nismo pridobili z nasiljem in roparskimi pohodi, ampak ga nam je naklonila večna previdnost v plačilo za trud in žrtve, ki smo jih vložili v to zemljo.

Svoje ljubimo — tulega nočemo

Prav zato hočemo tu ostali nemoteni in sami svoji gospodarji. Vsaka ped zemlje je tu orosena z našo krvjo, posvečena z našimi žulji in hrani prah onih, iz katerih smo izšli, da postanemo dediči njihovega duha in lasti. Nočemo ničesar tujega, ako pa bi kdaj bilo potrebno, bomo svoje branili kakor levi. Tudi mi bomo v tem primeru znali braniti vsako ped svoje zemlje in se izkazati vredne dediče svojih očetov. Vsako grudo prsti bomo orosili s svojo krvjo, da bo kričala po maščevanju, dokler ne doseže

pravice, ki jo ji je odločila večna previdnost v prirodi.

Tega se zavedajmo vsi, brez razlike na vero in stan. V trenutku, ko bi šlo za naše meje, ni med nami strank, ni ver in ne Srbov, Hrvatov in Slovencev, ampak nas bo našel vsakdo samo Jugoslovane, odločne, da z novo slavo potrdimo ime, ki so nam ga v zgodovini priborili predniki.

Kakor pa ljubimo svoje, tako spoštujemo tuje. Nobenega naroda nočemo ovirati v njegovem razvoju in življenjskem prizadevanju. Kajti v nasprotju z nekaterimi zahtodami današnjih dni smo prepričani, da lahko človeštvo doseže najvišjo stopnjo razvoja in blaginje samo v medsebojnem sporazumnem sodelovanju. Spoštujemo vse narode, najbližji pa so nam pri tem tisti, ki nas družijo z njimi sorodna kri.

Po modrosti narodnega pregovora — kri ni voda. To čutimo vsi, tega se zavedamo in po tem moramo tudi uravnati svoje življenje.

Vsakemu svoje

Sosedom na zapadu nišmo nikoli zamerjali, ko so iz sorodnih drobcev jeli ustvarjati veliko enoto. Prav tako ne sosedom na severu. Celu veselili smo se njihovih uspehov, ker smo v njih videli nekako poroštvo za lasten razvoj v bodočnosti.

Prepričani smo, da tudi nam noben kulturni človek ne more zameriti, ako skušamo svoj razvoj uravnati tako, kakor nam narekuje srce in razum.

»Ex oriente lux — Z vzhoda prihaja luč!« je bil klic prvih kristjanov.

Mi, se temu krščanskemu klicu z vsem srcem in z vso dušo pridružujemo. Srečni smo, veseli in ponosni, da tamkaj utripljejo slovanska srca in polje slovanska kri.

Ta kri je osvobodila rajo na Balkanu, ta kri je poroštvo naše bodočnosti!

Slovenski kmetje! Kakor kažejo vsa znamenja, je najhujši vihar nemira za zdaj mimo. Vendar kličemo: Naj pride karkoli, naj čas prinese tak ali tak dar, ne dajte se od nikogar begati. Z vero v lastno življenjsko silo, z vero v moč jugoslovanske skupnosti in slovanskega poslanstva v svetu vršimo mirno svoje dolžnosti, kar nam jih veva sedanjost in brez strahu zrimo v bodočnost.

Po prazniku Vstajenja

Prav gotovo smo velika večina zemljanov v enem enaki. Zanima nas to, kar se dogaja okoli nas, govorimo in mislimo o tem, kar pride, pozabljamo pa to, kar je bilo.

Dobro je, če se pozabljajo prepiri in spori, da se pozabijo grehi, kateri so bili napravljeni, vendar ne bi smeli nikdar pozabiti vseh napak, ki so preveč vidne in je ravno iz njih mogoče črtati nova pota, ki naj bi bila boljše, ravnejša in lepša.

Vsi, prav vsi, kateri praznujejo praznik vstajenja, se radujejo tega dne. Mnogi mogoče zato, ker je v času, ko narava nadeva mlajšo,

živahnejšo, lepšo obleko; drugi zopet zato, ker imajo dva-, tridnevni dopust, tretji se vesele cerkvenih pobožnosti, mnogi se zopet vesele praznikov radi potic, šunke in drugih priboljškov. Ni res, da samo otroci žele velikonočnih pirhov in kolačev pa »žegnac. Mnogo jih je, katerim je velika noč največji praznik radi tega, ker ima za ta praznik novo obleko in je za ta praznik pošteno sit dobrot, katere nudi tradicionalna obveznost.

Pri vsakem trgovcu z živili, mesarju in gostilničarju bi lahko dobili podatke, da si je današnji človek privoščil prazničnih dobrot. Mo-

goče bi tu marsikateri zavidal drugemu, če bi se začelo govoriti o konsumiranju in človeška velika napaka — zavidnost — bi žela sad zavidanja drugega nad drugim.

Vendar naj bi to bilo tudi nekako merilo o narodnem blagostanju širokih slojev.

Običajno se preteklost prikazuje v lepši luči iz razlogov, da se grenke ure življenja pozabi, vesele pa mnogokrat pokliče v spomin. To je tudi povod, da starejši tako radi govore o dobrih, zlatih nekdanjih časih in slabih sedanjih, čeravno dobro vedo ali mogoče nočejo vedeti, da so takrat ravno tako godrnjali nad razmerami kakor zopet danes. Resnica pa je, da je kaka doba boljša, druga slabša in to po sveto-pisemskem sporočilu sega že daleč, daleč nazaj v čase Kristusovega rojstva, ko nam pripovedujejo o sedmih sitih letih in sedmih lačnih. Marsikateri naš pobožni očanec sklepa, da se isti primer ponavlja že tisočletja. Ne, moje mišljenje je, da današnje dobo ne bi mogli prištevati ne k sitim ne k lačnim. To bi se reklo, da smo ostali na sredini, na edino pravem mestu večnega nihanja med skrajnostmi. Toda tudi to ne drži. In da to ne drži, naj nam bo dokaz pretekli praznik, ravno minuli praznik vstajanja.

Marsikateri je resnično vžival praznično življenje mogoče zato, ker živi brezskrbno življenje in so mu drugi pripravili ne samo dobrot nego tudi vaje in zabavo. Mnogo je zopet takih, kateri se sploh ne zavedajo težav današnjih dni in so veseli pri kolaču, da se jih pusti v miru vživat pardnevni prosti čas, drugi zopet pozabljajo v preobilici izpraznjenih čas resnost časa in položaj, v katerem se nahajajo in s tem odženejo srbi, čeravno samo do prve prespane noči, nakar jih potem še z večjo tegobo nadejejo na rame.

V vsem tem pa naj bi priključili še veliko število otrok, kateri brezskrbno skačejo, se vesele in pridno porabljajo materine dobrote.

Kaj drugo sliko pa kažejo drugi, kateri mislijo in ne pozabljajo, da za dnem vstajanja zopet pride črna petek. Mnogokrat se to v tako gostih pojavih ponavlja, da jih sili v obup. Takoj boste spoznali kmeta, delavca, uradnika, nameščena in sto in sto drugih, katerim ni praznik vstajanja praznik, nego le težka preizkušnja, mogoče težak udarec v njegovo življenje, ki ga obteži za par mesecev ali še dalj. Marsikdo bo rekel, da stvar vseeno ni tako tragična kakor si jo predstavljamo, gotovo pa bo to potrdil vsak, kateri ni občutil deljenja majhnega dohodka na sto in sto strani in končno še bobenz, kateri že par let sem tako zvesto spremlja maso ljudstva. Čudno, kaj, ubogih sto dinarjev, če jih žrtvuje za praznike, pa igrajo tako važno vlogo; to ne more biti res! Da, malo je sto dinarjev. Vendar za mnogokaterega odločilno! Če pomislimo, da kmet nima dostikrat za sol, če pomislimo, da imamo družine s 600—700 dinarji mesečnih prejemkov, če pomislimo, da imamo upokojence z malenkostno pokojnino in nazadnje, da so še mnogi invalidi brez pokojnine! Da, za te je sto dinarjev veliko, veliko, čeravno vemo, da za sto dinarjev ni obleke ne čevljev, pa tudi obilo jestvin ne. Kdor ne verjame, naj poizkusi s sto dinarji nasititi številno družino.

In radi tega bi prav lahko rekli, da je sedanjí čas, čas sitih in lačnih, čas žejnih in pijanih.

Da, želeli smo si praznike sto in stokrat vesele, toda kaj pomaga, vse ostane pri želji, vse je samo iskrena želja. Mnogokateri bo še celo robantil, češ kaj hočem še, saj delam, se mučim, pa ni nič! Da, dragi prijatelj! Nikoli še ni polna skleda padla v naročje lačnim, saj vemo, da je Lazar pobiral drobtine z bogatinove mize. Takih Lazarjev je danes veliko.

Ne zahtevamo zopet izobilja, nego samo pošteno pripadajoči delež, da bomo pri bodočem barometru našega časa, pri prihodnjem prazniku vstajanja lahko veselo napisali:

»Za vse je danes praznik vstajanja, za vse enak, za vse enako svet!«

Klic prezidenta Roosevelta

Ves svet je prisluhnil, ko je predsednik Zedinjenih držav poslal nemškemu kancelarju Adolfu Hitlerju in predsedniku italijanske vlade B. Mussoliniju spomenico, v kateri odločno svari pred vojno in nasiljem ter poziva oba voditelja totalitarnega sistema na mirno ureditev vseh spornih vprašanj.

Prezident Roosevelt uvodoma ugotavlja, da bi vojna, čeprav bi se omejila na kakšen kontinent, povzročila nesrečo na vsem svetu in prizadela tudi državam na drugih celinah neprecenljivo škodo. Nadalje ugotavlja, da bi šel v morebitni novi vojni velik del sveta, zmagovalci in premaganci, v skupno propast.

Nato omenja poslanica, kako so morali trije narodi v Evropi in en narod v Afriki mirno gledati, kako se je napravil konec njihove neodvis-

nosti. Ogromno področje neke neodvisne države na Daljnem vzhodu je zasedeno po silah neke sosednje države. Zadnje vesti kažejo na nove akcije proti nekaterim nadaljnjim neodvisnim državam.

Po ugotovitvi, da tudi nemški narod ne želi vojne, nadaljuje Roosevelt:

»Prepričan sem, da se lahko še mednarodno pogajamo pri zeleni mizi. Nikakega opravka nima s tem prepričanje, če se kakšna stran postavi na stališče, da ne bo odložila svojega orožja, dokler ne dobi najširšega zagotovila, da bodo njene želje izpolnjene. Pri pogajanjih je nujno potrebno, da se na obeh straneh pokaže dobra vera, pričakovanje, da je neka mera tudi v razdeljevanju pravic.

Prepričan sem, da se bo stvari miru storila neprecenljiva usluga in da se bo mir vsem narodom sveta zagotovil za daljšo dobo, če bi svet dobil zagotovila o tem, kakšna bo sedanja in bodoča politika nemške vlade. Zedinjene države niso vmešane v napetost, ki je nastala v Evropi. Zato sem prepričan, da mi boste lahko dali tako izjavo kot voditelju države, ki je daleč, da bi kot posredovalec to vašo izjavo sporočil vladam drugih držav, ki živijo sedaj v bojazni pred neznanjo politiko, ki jo namerava voditi nemška vlada.

Ali ste pripravljeni zagotoviti, da vaše sile teh držav ne bodo napadle, niti vplivale nanje v tem smislu, da bi smatrale, da je nastala nevarnost za njihovo odvisnost?

Te države so naslednje: Finska, Letonska, Estonska, Litva, Švedska, Norveška, Danska, Holandija, Belgija, Velika Britanija, Irska, Francija, Portugalska, Španija, Švica, Lichtenstein, Luxemburška, Poljska, Madžarska, Romunija, Jugoslavija, Rusija, Bolgarija, Grčija, Turčija, Irak, arabske države, Sirija, Palestina, Egipt in Iran.

Nato predlaga Roosevelt, naj bi se sklenil sporazum o miru za 10 do 25 let.

Nato omenja, naj bi se v taki mirni atmosferi začele razprave o najvažnejših svetovnih vprašanjih. Zedinjene države bi pri tem sodelovale. Poleg tega bi bile ameriške Zedinjene države pripravljene razpravljati tudi o drugem kompleksu vprašanj, kako najti najpraktičnejšo pot, da bi se mednarodni trgovinski promet razvil tako, da bi bila vsakemu narodu na svetu dana možnost pod enakimi pogoji nastopiti na vseh svetovnih tržiščih kot kupec in prodajalec, in kako bi se istočasno zagotovile vsem narodom vse surovine, ki jih rabi za svoj mirni življenjski razvoj.

Razen tega bi se mogli v taki atmosferi ne glede na Zedinjene države vsi oni, ki so najbolj prizadeti, pogajati tudi o političnih vprašanjih, kakor bi pač to smatrali za potrebno in oportuno. Mi poznamo probleme, ki se tičejo vsega sveta. Njihovo proučevanje in pogajanja o njih so mogoča le v atmosferi miru.

Medtem ko sta Anglija in Francija brez pridržka pozdravili Rooseveltovo spomenico in so si ob njej oddahnile zlasti mnoge male države, jo nemški tisk soglasno odklanja in pravi, da Nemci danes niso več to, kar so bili, ko je staviljač prezident Wilson svoje predloge.

Tako svet še vedno živi v mučni negotovosti, kaj mu utegne prinesiti jutrišnji dan. Upajmo pa, da nam kljub vsemu ostane prihranjeno vojno gorje.

Kaj pravijo?

V celjski »Novi dobi« je izšel 14. t. m. zanimiv in tehten članek o vprašanju narodnih manjšin. V njem izvaja člankar med drugim:

»Stvari bo menda najbolj koristil konkreten predlog, ki bo postavil problem jugoslovanskih narodnih manjšin v pravo luč in pripomogel h končni ureditvi v zadovoljstvo obeh strani. Da dokažemo našo dobro voljo, naj pride iniciativa z naše strani.

Postopajmo prav tako, kakor postopajo Nemci! Vsakdo, ki se hoče prištevati k nemštvu, naj dokaže z originalnimi prepisi krstnih in poročnih listov nazaj tri rodove očetove in materine strani, da izvira njegov rod res od čiste nemške rase, kajti zaščita današnje Nemčije se nanaša samo na take Nemce. Kar je nečisto, se naj jim ne ponuja, ker to Nemci sami odločno odklanjajo.

V nadaljnjem podaja podrobne nasvete za izvedbo tega predloga.

»Delavska politika« piše v 44. številki tudi tole:

»Prepričani smo namreč, da pravi zdravi elementi v državi na to ne mislijo, marveč prepuščajo sedaj ves razvoj neki politiki, ki jo goji zahrbtna reakcija, ne pa lojalna ljubezen do zdravega sporazuma, tako v hrvaškem vprašanju, kakor v celem kompleksu vprašanj, v katerih gre tudi za ustvaritev sodelovanja v svobodi in demokraciji vseh državljanov, torej tudi delavskega razreda.

V sedanjí dobi preporeda je to naš ideal; to pa mora biti tudi ideal vseh drugih državljanov, ki žele, da bodimo državljani vsi in da varujemo in ščitimo sami popolno svobodo in demokracijo ter s tem zdrav, blagodejen razvoj v državni skupnosti. Dolžni smo vsi, da se za te vrline skupnosti prav odločno borimo!

Zanimiva razmišljanja o skupni usodi kmeta in delavca objavlja »Delavska politika« in med drugim ugotavlja:

»Ali niso po ogromni večini uradniki in ravnatelji ter upravni svetniki tovarn, bank, rudnikov in najrazličnejših podjetij — delavski in kmečki sinovi? — Ali je treba še komu dokazovati, — da bi bilo socialno vprašanje lahko

naenkrat in brez vsakih škodljivih posledic rešeno, — če bi to današnje kapitalistično uradništvo hotelo za isto plačo tako zvesto služiti kmetu in delavstvu, kakor služi brezsrčnim kapitalistom?

Menda ni treba staviti več nikakih nadaljnjih vprašanj in tudi ni treba bogve kako globoke učenosti in široke uvidevnosti, da vsakdo lahko spozna, — kako daleč se je v socialnem vprašanju spozabil in zagrešil tisti stan, kateremu pravimo cvet naroda — izobraženstvo. V borbi za kruh in v prevelikem in nesmiselnem strahu za svoj obstoj služi ta stan vprav s pasjo ponižnostjo in zvestobo molohu — kapitalizmu, v največjo pogubo sebi, narodu in državi.

Kakor nam vse dosedanje skušnje v življenju kažejo, nima naše uradništvo in naše izobraženstvo, razen prav malih izjem, še prav nikakega smisla in ne volje za socialno vprašanje in se prav nič ne zaveda, da ta stan, narodno izobraženstvo, ni po svojem zvanju prav nič drugega, kakor važen in bistven sestavni del tiste absolutne nedeljive enote, katero tvori kmet in delavec.

»Trgovski list« se v posebnem članku pritožuje proti obdačevanju daril za človekoljubne namene in nesporno govori v skladu z javnim mnenjem vsega poštenega občinstva, ko pravi:

»Če se katero podjetje odloči, da sezida za svoje nameštene bolnišnice, potem je dolžnost države, da takšen korak podjetja podpira, ne pa da ga kaznuje z večjim davkom.

Več ko absurdna je misel, da bi podjetja zidala bolnišnice zato, da bi se izognila svoji davčni dolžnosti, ker bi bilo to mnogo predrago za podjetja. Pa tudi ne glede na to bi se moglo s primernimi predpisi tudi preprečiti vsako zlorabljanje davčne prostosti za občekoristne namene.«

»Ljudski glas« kliče:

»Čelo takrat, ako bi bila resnica, da bi mogli stvoriti voditelji v nesvobodi najpopolnejše socialno blagostanje, celo tedaj bi odklanjali njih gledanje in njih politiko. Zakaj ni resnica, da more obstojati blagostanje je v sužnosti. Na drugi strani pa je resnica: Čim manj je svobode, tem manj je blagostanja za ljudske množice.«

V nas je svetel spomin na čas ob majniški deklaraciji, ko so slovenske žene s čudovitim pogumom in vztrajnostjo pomagale graditi našo novo državo Jugoslavijo, ki jo moramo in hočemo z delom utrjevati in ohraniti sebi in svojim potomcem.

To spomenico je doslej po svojih predstavnicah podpisalo 66 ženskih društev in žensko članstvo 185 mešanih organizacij. Podpisovanje se še nadaljuje in se bodo po vsej priliki spomenici pridružila vsa ženska društva ter žensko članstvo vseh mešanih organizacij.

Besede in dejanja

Pod tem naslovom nedavno objavlja »Nova pravda« zanimiv članek, kjer med drugim ugotavlja tole:

Posebno pomembne besede je letos spregovoril novi papež Pij XII. Govoril je kot najvišja verska avtoriteta. Njegove besede bi morale biti vsem katoličanom kot ukaz in zapoved, da bi lepim besedam vedno tudi sledila lepa dejanja. Papež je rekel: »Miru pa tudi ne more biti, če se narodi med seboj ne razumejo, če so celo državljani ene države med seboj tako globoko ločeni po nespravljivih strankarskih koristih in borbah.« Da, nespravljive strankarske koristi in borbe! To razjeda velike narode, kaj šele male narode. Ta borba je nevarna zlasti nam Slovencem. Boli nas spoznanje, da je borba za strankarske koristi nespravljiva celo danes, ko narodi v svetu zbirajo vse sile k slogi in enotnosti, da strnji stoji nasproti vsem nevarnostim, ki bi jih ogrožale. Papež je tudi rekel: »Pravica tudi zahteva, da se priznajo in varujejo presvete pravice človeške svobode in dostojanstva.« Človeka zazebe pri srcu, ko vidi, kako vsak dan bolj grobo in brezobzirno mnogi delajo v živahnem nasprotju s prelepimi besedami poglavarja sv. Cerkve. Mnogi napovedujejo zlasti svobodi in dostojanstvu delavca boj do uničenja svobode in dostojanstva.

Nato list ugotavlja, kako delavci trpko občutijo razliko med besedami in dejanji.

Kaj naj rečemo šele kmetje?! Ko bi se bilo izpolnilo vsaj drobec vsega tega, kar nam je bilo že tolikokrat in s tolikih strani v lepili besedah obljubljeno, bi mislili, da smo v sedmih nebesih. Ali smo res obsojeni v pekel večnega trpljenja?

Prekop med Donavo in Solunom

Zadnje čase se nadaljujejo pogajanja med našo državo, Bolgarijo in Romunijo za zgraditev prekopa, ki bi bil ploven tudi za težje ladje. Izhodišče bi bilo pri izlivu Timoka v Donavo, prekop pa bi bil gospodarsko, strateško in politično velikega pomena.

Prekop bi bil po dolini Timoka, čez Niš v Moravo in Vardar po rečnem sistemu speljan do Soluna in bi prihranil ladjam, ki zdaj po Donavi in Črnem morju skozi Dardanele plovejo v Sredozemlje, 1420 km poti. V primeru vojnih zapletljajev bi zunanji dovoz v državo jugovzhodne Evrope ne bil vezan na Dardanelsko ožino, ampak bi blago lahko neposredno prihajalo v Podonavje.

Prekop, dolg 550 km, bi veljal okrog dve milijardi dinarjev, imele pa bi vse tri države od njega znaatne koristi.

Nova uredba o nepremičninah

V pogovoru z nemškim narodnim poslancom Hammom v Novem Sadu je kmetijski minister inž. Bešič izjavil, da bo v kratkem izdelan nov osnutek uredbe o nepremičninah.

Posebno so zainteresirane na spremembah narodne manjšine ob mejah.

Razumljivo je, da ves narod upa in pričakuje, da s spremembami ne bodo kršene narodove naravne pravice.

Doma in drugod

Razgovori o sporazumu

Rešitev vprašanja sporazuma med Srbi in Hrvati zadnje dni naglo dozoreva. Bliža se uspešen zaključek razgovorov med predsednikom vlade g. Dragišo Cvetkovićem in med voditeljem hrvatskega narodnega pokreta g. dr. Vladkom Mačkom. Boleča in odprta rana na jugoslovanskem narodnem telesu se čeli in dosedaj nepremostljivi prepadi se izravnava.

Velikonočni prazniki niso prinesli zastoja v razvoj hrvatskega vprašanja. Ves čas so se vršili važni razgovori med vsemi prizadetimi grupami.

Takoj po velikih noči je prispel v Beograd podpredsednik HSS inž. Avgust Košutić. Sestal se je najprej, kakor smo že zadnjič poročali, s predstavnikmi združene opozicije in Jug. nacionalne stranke in nato s predsednikom vlade, g. Dragišo Cvetkovićem. Razgovori so potekali ugodno in Košutićeva pot v Beograd je uspešno končala.

Iz Beograda se je inž. Košutić vrnil v Zagreb, odkoder je šel poročati o svojih beograjskih razgovorih dr. Vladku Mačku v Kupinec.

Predsednik vlade ponovno v Zagrebu

Predsednik vlade g. Dragiša Cvetković je prišel preteklo soboto v Zagreb, kjer je nadaljeval razgovore z dr. Vl. Mačkom, kakor je bilo rečeno že po končanih prvih sestankih pred veliko nočjo. Razgovori so se vršili v prostorih banske uprave in so trajali dve uri. Preko nedelje se je odpeljal predsednik vlade v Rogaško Slatino, dr. Maček pa na svoje posestvo v Kupinec. V ponedeljek so se razgovori nadaljevali. Kolikor se doznava, so se nanašali poslednji razgovori na podrobnosti o izvedbi sporazuma z ozirom na to, da je bilo načelno soglasje doščeno že pri prvih razgovorih med predsednikom vlade in dr. Mačkom.

Sestanek celokupne opozicije

Pretekli petek se je vršil v Beogradu sestanek beograjske združene opozicije in Jug. nac. stranke.

Živković v Dalmaciji

Za velikonočne praznike je prispel v Dalmacijo predsednik Jug. nac. stranke g. Peter Živković. V Splitu in Dubrovniku je prisostvoval strankinim konferencam.

Dr. Čubrilović v Zagrebu

Dr. Branko Čubrilović, zemljoradniški narodni poslanec iz Bosne, je prišel pretekli teden v Zagreb, kjer se je sestel s predstavnikmi HSS.

Konferenca vodstva HSS

V soboto zjutraj je bila na stanovanju dr. Vl. Mačka na Prilazu v Zagrebu konferenca vodstva HSS, ki sta se je udeležila poleg dr. Mačka še inž. Košutić in dr. Šutej. Konferenca je trajala vse do odhoda dr. Mačka na razgovore s predsednikom vlade.

Napovedi o sporazumu

Sarajevska »Jugoslavenska Pošta« razpravlja o beograjskih sestankih inž. Košutića s predstavnikmi opozicije in pravi med drugim: »Na teh sestankih je poročal g. inž. Avgust Košutić o svojih razgovorih s predsednikom vlade, nakar se je razvil razgovor o nadaljnjem delu pri reševanju hrvatskega vprašanja. Razgovori, ki so trajali cele štiri ure, so zopet utrdili popolno soglasnost celokupne opozicije o vseh vprašanjih, ki se tičejo rešitve hrvatskega vprašanja. V političnih krogih se polaga veliko upanja na ugoden razvoj nadaljnjega dela. Obstojna resna in upravičena nada, da bode ta prihodnja dva tedna prinesla končne rezultate teh poslov. Z ozirom na to se smatra drugi prihod g. Cvetkovića v Zagreb kot važen in odločilen dogodek v tem prizadevanju.«

Konferenca JNS za vrbasko banovino

Pretekli petek se je vršila v Banja Luki konferenca izvršnega odbora Jug. nac. stranke za vrbasko banovino. Na konferenci sta poročala bivša poslanca dr. Srbko Vukanović in dr. Mirko Došen. Na konferenci je bilo sklenjeno, da se bodo izvedli občni zbori vseh obč. organizacij tekom spomladi.

Spomenica slovenskih žen

Slovenske žene smatramo v teh usodnih trenutkih za nujno dolžnost, da poudarimo svojo edinstvo in našo državo, ki zadevajo koristi našega naroda in naše države, in da s to edinstvo manifestiramo za svojo narodno državo, v kateri vidimo edini prirodni okvir za svojo narodno rast ter edino poročstvo za svoj politični, gospodarski in kulturni razvoj. Spričo resnosti položaja hočemo usmeriti svoje delo za narod tako, da bo mogoče odbiti vsa trenja ter delati skupno za skupne koristi.

Kaj se godi po svetu

Zadnji teden je mineval v trajni napetosti. Mednarodno ozračje je bilo tako polno hudo-urnih oblakov, da človek ni mogel nikoli vedeti, kdaj in kje bo počilo.

Dogodki v svetu se že nekaj časa sem odigravajo z bliskovito naglico. Prav ta okolnost toliko bolj povečuje občutek nesigurnosti in trajno neti nezaupanje.

Našo javnost je najbolj neposredno opozorila naše zasledba Albanije. Na srečo se je izkazalo, da ni povoda za vznemirjanje. Vprašanje se je uredilo na ta način, da je vpeljana

personalna unija

med obema državama in je italijanski vladar hkrati tudi kralj Albanije.

Kakor je videti, ta sprememba na evropskem zemljevidu ne bo povzročila hujših zapletljajev v svetu.

Trenja med velesilami

s tem seveda še ni konec. Boj, ki se bije danes za diplomatskimi mizami, ni nič manj srdit od nekdanjih bojev na fronti. Morda je še bolj oster, vsekakor pa utegne postati v svojih posledicah dalekosežnejši. V raznih trenutkih se položaj tako zaostri, da ves svet zdrhti v pričakovanju nove grozotne vojne vihere. Spričo tega je

Anglija

opustila dosedanje svojo politiko brezbrizne osamljenosti in je skupaj s Francijo krepko in odločno posegla v razvoj evropske in svetovne politike.

Os Rim—Berlin si prizadeva, da bi v primeru oboroženega spora z zapadnima silama, Anglijo in Francijo, imela mir na vzhodu, da bi se ji torej ne bilo treba boriti na dveh frontah hkratu. Kot žrtev tega prizadevanja so morale nastati vse spremembe na zemljevidu, kar jih opažamo izza lanskega septembra.

Anglija in Francija

pa skušate vprav s tem razbremeniti sebe, da oslabita vzhodne meje osi Rim—Berlin.

V tej borbi, ki je nesporno največja, kar jih pozna evropska zgodovina, je Anglija stopila iz rezerve in se začela pogajati z različnimi državami na evropskem vzhodu in jugovzhodu. Jamčila je

Poljski

nedotakljivost njenih meja, kar velja hkratu tudi o Franciji. Med temi državami je bila sklenjena tudi vojaška zveza v tem smislu, da si avtomatično druga drugi priskočijo na pomoč, kakor hitro bi bila katera izmed njih napadena.

Na nemški strani je to vzbudilo precej nejevolje in dokaj ostrih očitkov.

Pređen se je zaradi tega dogodka nastala napetost polegla, je Anglija skupaj s Francijo tudi

Grčiji in Romuniji

jamčila nedotakljivost njunih meja.

Hkratu je tudi Italija izjavila, da spoštuje in bo spoštovala grško suverenost in neodvisnost.

S Turčijo

se Anglija in Francija še pogajata za podobno jamstvo, kakršno sta dali Grčiji in Romuniji.

Vsi ti dogodki drže seveda svet v stalni napetosti, vendar pri nas trenutno ni povoda za kako resnejše razburjenje. Odnosi naše države so do vseh sosedov korektni in miroljubni. Zlasti se italijanski uradni krogi s priznanjem in pohvalo izražajo o našem zadržanju. Zato tudi pri tej priliki opozarjamo naše čitatelje, naj se ne dajo begati z različnimi vznemirljivimi vestmi, ki jih širijo nepoučeni ali pa zlobni ljudje. Kraljevina Jugoslavija ima dve sili, ob katerih lahko z zaupanjem gleda v bodočnost: enodušno

vero vsega naroda v lastno življenjsko silo in strumno disciplinirano junaško vojsko, ki ji glede osebne hrabrosti ni zlepa para na svetu. Na ta dva stebra naslonjena Jugoslavija ne more nikoli postati igračka v nobenih tujih rokah.

Podkralj Albanije

postane po zadnjih poročilih sedanji italijanski minister grof Ciano.

Zaplemba premoženja

Po nemških poročilih iz uradnih krogov posnemamo vest, da v Nemčiji pripravljajo razlastitev cerkve. Baje je cerkev v Nemčiji danes najbogatejši veleposestnik, ki ima v svoji lasti največ zemlje, in sicer plodne in dobre zemlje.

Narodni socializem zahteva, da se ta zemlja sedanjemu lastniku odvzame in vrne narodu.

Vloga Rusije

Po dosedanjih poročilih se med Londonom in Moskvo vrše živahna pogajanja, ki po vsej priliki še niso končana.

Baje je z angleškim jamstvom za poljske in romunske meje podano tudi poročstvo za ruske zapadne meje. Zdaj v pogajanjih razpravljajo, kako bi bilo mogoče uporabiti rusko pomoč, ako bi kdo napadel katero njenih sosed.

Po angleških predlogih naj bi se Anglija in Rusija s francoskim sodelovanjem najprej sporazumeli o sklenitvi posebnega letalskega sporazuma, v drugi stopnji pa naj bi se dogovorili o sklenitvi popolne vojaške zveze in sporazuma o takojšnji medsebojni pomoči po zgledu angleško-poljskega sporazuma.

Molitve za Hitlerja

Dne 20. t. m. obhaja nemški kancelar Adolf Hitler svoj petdeseti rojstni dan.

Poleg drugih priprav za slovesno praznovanje tega dne je dunajski nadškof kardinal Innitzer odredil za ta dan, naj duhovniki po vseh cerkvah v škofiji opravijo molitve za Hitlerja.

Čehoslovaki v Ameriki

Od 18. do 20. t. m. bo v Chicagu v USA kongres češkoslovaških organizacij z vzhodnega dela Zedinjenih držav. Udeležile se ga bodo vse češkoslovaške in tudi posebne slovaške organizacije ne glede na svetovno nazorsko opredelitev. Dne 20. aprila bo na zaključnem zborovanju, ki se ga bodo udeležile tudi podkarpatsko ukrajinske organizacije, izvoljen češkoslovaški narodni svet. Kongres bo pod pokroviteljstvom bivšega prezidenta ČSR dr. Beneša.

Čehi in Slovaki, ki žive v Kanadi, bodo imeli podobno zborovanje v Montrealu, kjer bo kot glavni govornik nastopil tudi dr. Beneš.

Zgoraj levo: Pred letom dni je bil pri poroki albanskega kralja Zoga za moža italijanski zunanji minister grof Ciano, ki sedaj postane podkralj v Albaniji. — Desno: Džafer Ipi, predsednik nove začasne vlade v Tirani, ki je albansko krono ponudila italijanskemu vladarju in jo je ta sprejel. — Spodaj: Prizor iz Albanije ob nedavnih zgodovinskih dogodkih.

Uradno poročilo o pogajanjih za sporazum

V ponedeljek dopoldne je bilo izdano o pogajanjih za sporazum tole uradno poročilo:

>Predsednik kr. vlade Dragiša Cvetković in predsednik HSS dr. Vladko Maček sta na današnjem sestanku stavila svoje predloge za konkretno rešitev hrvatskega vprašanja in doseгла soglasje v tem, da te predloge prouče na obeh straneh in da se bosta še ta teden ponovno sestala in nadaljevala z razgovori.<

Razvoj industrije v Beogradu

V dvajsetih letih vojne dobe se je industrija v južnih krajih naše države zelo razmahnila, še posebej pa v Beogradu. Ugodne davčne dajatve vabijo zlasti zadnje čase industrijo iz

vseh delov države v prestolnico. Po vojni je imel Beograd jedva 60 manjših industrijskih podjetij, leta 1925. jih je imel že 99. Z nastopom gospodarske krize je bilo v prestolnici že 156 industrijskih obratov. Danes pa ima Beograd že nad 250 industrijskih podjetij, ki zaposlujejo že preko 15.000 delovnih moči.

Desno: General Guzzoni, poveljnik italijanske vojske, ki je zasedla Albanijo. — Levo: Položaj v Sredozemlju, za katero se te dni bijejo hude diplomatske borbe. V spornih vodah se mudi sedaj 182 angleških ladij in je priplulo tja skozi Dardanele 12 ruskih, medtem ko francoska mornarica v pripravljenosti čaka zapadno v ozadju.

Kmetška mladina

Šmartno ob Dreti

Redni občni zbor Društva kmetijskih fantov in deklet v Šmartnem ob Dreti se je vršil dne 25. marca 1939, dopoldne ob 8. uri. Po prečitavanju zapisnika zadnjega občnega zbora so podali poročila društveni funkcionarji, ki jih je občni zbor sprejel na znanje in odobrilo. Po poročilih smo izvolili nov odbor za leto 1939. Za predsednika je bil izvoljen Martin Levar, podpredsednik Ivan Slapnik, tajnica Micka Levar, blagajnik Mohor Levar. Odborniki pa so sledeči: Ivan Staut, Malka Felicijan, Micka Staut in Stanko Brie. Micka Levar.

Sv. Jakob v Slov. goricah

Občni zbor Društva kmetijskih fantov in deklet v Sv. Jakobu se je vršil v nedeljo, dne 12. marca 1939, na katerem sta poročala tov. Ivan Kronovšek in dr. Igor Rosina. Oba govornika so prisotni za izvajanja res toplo in iskreno nagradili.

Za predsednika je bil izvoljen tov. Vojteh Matjašič, za podpredsednika Josip Skofič, tajnika Srečko Matjašič, blagajnika Alojzij Bračko, knjižničarja Ignac Šketa; revizorja sta Rupert Stupan in Dominik Vudler. Načelnik kolesarskega odseka je tov. Ignac Šketa. Delegata za občni zbor Zveze sta Josip Skofič in Srečko Matjašič. Po minimalnem načrtu gremo z delom naprej!

Hajdina

Društvo kmetijskih fantov in deklet v Hajdini je imelo svoj IV. redni občni zbor v nedeljo, dne 26. marca 1939, ki je obširno razpravljalo o preteklem društvenem delu in o minimalnem načrtu za leto 1939. in njega izvedbi.

Poročilih posameznih funkcionarjev, je bil izvoljen nov odbor in sicer: predsednik Alojzij Fridl, podpredsednik Jurij Cestnik; tajnik Neubauer Rozika; blagajnik Neubauer Alojzij. Odborniki so: Stanko Mežnarič, Maks Kirbiš, Josip Černezel, Terezika Gojkovič, Alojzija Ma-

rušek, Marija Ogrizek; namestniki so: Franc Strmšek, Franc Kozel. Delegata sta Cestnik Jurij in Alojzij Fridl. Nadzorniki so Ivan Turek, Avguštin Lesjak. Delegati za okrožje so: Cestnik, Fridl, Kirbiš, Mežnarič in Neubauer.

Na občnem zboru se je sklenilo napraviti čim večjo propagando za »Grudo« in kmetijski tisk sploh.

Soglasno se sklene, da društvo napravi izlet k Sv. Juriju ob Ščavnici na svečano otvoritev kmetijskega doma Matije Gubca, ki se vrši 14. maja 1939. Delo gre krepko izpod rok.

Adrijanci

Na Goričkem se kmetška mladina krepko organizira v društvih kmetijskih fantov in deklet. Pri nas v Adrijancih smo imeli redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Ivan Lepoša, podpredsednik Gizela Smodiš, tajnik Lidija Luen, blagajnik Aleksander Kerčmar, knjižničar Zlatka Karba; odborniki so: Fani Smodiš, Marija Kovač, Lida Kovač; revizorja sta Karel Bočkorec in Ernest Kovač.

Na občnem zboru se je temeljito razpravljalo o bodočem načrtnem delu, ki mora vso okolico spraviti v novo miselnost, v novo vero za boljši napredek in končno vstajenje vasi.

Dramlje

Dramatični odsek Društva kmetijskih fantov in deklet je v nedeljo, dne 16. aprila 1939 z velikim uspehom igral igro v 4 dejanjih: »Miki je treba moža«. O našem nadaljnjem delu bomo še poročali.

Sv. Planina

Poročamo, da je imelo naše Društvo kmetijskih fantov in deklet svoj redni občni zbor, na katerem je poročal zastopnik okrožja tov. Turnšek.

Na občnem zboru je bil tudi izvoljen novi odbor. Za predsednika je bil soglasno izvoljen tov. Ivan Šrubar, za tajnico tovarišica Pepca Tori, podpredsednik Ivan Bajela, blagajnik je Matevž Župan. Za odbornike so izvoljeni: Minka Šrubar, Milka Hribar. Preglednika računov sta: Slavko Zerko in Franc Bokalj.

Vkljub raznim težavam pri nas društvo krepko stoji na braniku novega življenja, ki mora delavnemu ljudstvu prinesiti resnično preorenje in boljše življenje. Ivan Šrubar.

Vse one naročnike, katerim so bile pred par tedni priložene položnice, naprošamo, da naročnino pravočasno plačajo, sicer se bo zamudnikom nadaljna pošiljatev lista ukinila.

Mlatič

Zasluge

Ne jaz, ampak zagrebška »Nova Riječ« poroča v letošnji 121. številki, po njej pa celjska »Nova doba« v 16. številki tole:

»Leta 1915. je bilo zaradi tajne organizacije »Jugoslavija« obsojenih v Banjaluki 35 gimnazijev omladincev na težko ječo. Do danes še nobeden od njih ni bil deležen kakega odlikovanja ali priznanja. Bivši avstro-ogrski državni tožilec, ki se je prav posebno odlikoval v preganjanju te omladine, pa nosi danes red sv. Save III. stopnje.«

Nas posnemajo

Bivša Slovenska kmetška stranka je prirejala, kakor je vsem znano, sporazumno z bratsko Hrvatsko seljačko stranko in Savezom srbskih zemljoradnikov veličastne kmetške tabore po vseh večjih krajih Slovenije, tako da so tabori na Bledu in zgodovinskem Krškem polju postali kar tradicionalni. Sedaj pa berem tole:

»Kmetški spreved v proslavo devetdesetletnice (mesto štirinosemdesetletnice) kmetške osvoboditve bo na dan kmetškega tabora dne 30. aprila v Celju. Kmetško ljudstvo iz bližnje in daljne celjske okolice se bo pripeljalo na tabor in k sprevedu predvsem s kolesi in na okrašenih vozovih, fantje deloma tudi na konjih. Noben kmetški kolesar, nobena kmetška vprega naj ne ostane doma! Pripeljite se vsi v Celje, da se bo videlo, kakšen spreved zmoremo napraviti tudi kmetje!« (Kakor bi bilo to kaj novega.) Dalje piše: »Belo srajco z zeleno kravato kupi vsakdo pri domači Krajevni zvezi za 12 din, dobile pa se bodo tudi na dan tabora pred pričetkom spreveda po trgovinah.«

Zakladi slovanske zemlje

(Nadaljevanje.)

Spočetka so ljudje omahovali, ker so ljudje oklevali, ker so mislili, da gre spet za kako komunistično spletko. Toda starim iskalcem rud so bile vrnjene njih pravice. Kitajci, ki so od nekdaj v Sibiriji združevali do l. 1927. iskanje zlata z veriženjem, so z obema rokama zgrabili priliko, da nadaljujejo svoje prejšnje delo. Takoj so postali najboljši iskanci zlata. Kakor hitro se je kje izkazalo, da je prostor ugoden za iskanje, je odprl zlati trust pisarno, zgradil nekoliko hiš in odprl trgovino, kjer je bilo vsega dovolj, pa je povabil iskalce, naj vložijo prošnje za izdajo dovoljenj za eksploatacijo (izkoriščanje) rudnikov.

Po tem sistemu je srečni iskalec v Rusiji čez noč lahko postal bogat kakor kjerkoli na svetu. Premnogi iskanci zlata dobivajo v srečnem naključju vrednost, ki pomeni ceno stoletnega dela.

Novica o možnosti naglega bogatenja se je širila. V neverjetno kratkem času je delalo že na tisoče iskalcev. Prodirali so vedno globlje v nenaseljene kraje.

Bogatin v Rusiji težko zapravi denar. Nekeč je moj prijatelj v Moskvi vprašal kapelnika ruskega jazz-orkestra, o katerem se je govorilo, da ima največ dohodkov v mestu, na kak način troši svoj denar. Kapelnik je priznal, da ga je dokaj laže zaslužiti kakor zapraviti. Vozil se je po Moskvi v razbitem ameriškem avtomobilu starega tipa, čeprav je del časa skušal kupiti dober voz. Ni si mogel kupiti niti električnega hladilnika niti radia, ker sovjetske delavnice ne prodajajo tujega blaga, a sovjetske tovarne ne morejo zadostiti vsem potrebam. Njegova že-

Beračenje

Pretekli teden je priobčil pod tem naslovom »Slovenski narod« kratak članek, v katerem poroča, da so imeli ljubljanski mestni očetje na magistratu posebno anketo (posvetovanje), na kateri so sklepali samo o tem, kako naj bi se preprečilo nadležno beračenje po mestu. Kaj so sklenili, iz članka ni razvidno. Res škoda, prav gotovo to marsikoga zanima, kajti to vprašanje, ki predstavlja pravo socialno vprašanje, ni aktualno samo za meščane, temveč prav tako za vas, za naše kmetške ljudi.

Od vasi do vasi romajo kar cele procesije teh siromakov, ki jim sicer ne moremo zavidati njihovega položaja ter jih pomilujemo, vendar da ob pogledu na te reveže mnogo misliti. Predvsem lahko ugotovimo, da je pravih revežev

Obrestujemo vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu z najugodnejšo obrestno mero.

Dajemo posojila vsake vrste.

Kupujemo, prodajamo in posojujemo vrednostne papirje.

Opravljamo vse posle denarnih zavodov.

DRAVSKA BANOVINA j a m č i
z vsem svojim premoženjem
in davčno močjo za naše
obveznosti.

HRANILNICA
DRAVSKE BANOVINE

Ljubljana — Maribor — Celje — Kočevje

komaj 1%, vsi drugi so po večini mlajši ljudje, moški in ženske, ki se izdajajo za brezposelne, za pogorele itd. Po večini so tujci, ki jih nihče ne pozna, zato so še nasilnejši. Nekateri prokurojejo nesrečo, drugi pa celo grozijo s požari. Razumljivo je, da se jih skušajo ljudje ubraniti na vse načine: zaklepajo vrata, kar na kmetih včasih ni bila navada in še kljub temu pride velikokrat radi tega do neljubih dogodkov, ki še bolj grenijo že itak težko kmetško življenje.

Vprašajmo se, ali se temu ne da odpomoči? Dolžnost vsake občine je, da se bolj poglobi v to vprašanje, ali ne bi mogla vsaka občina prave reveže sama vzdrževati. To bi bila prava socialna akcija v korist pravih revežev. Vagabundom in drugim postopačem pa naj bi stopila na prste oblast, da bi imeli ljudje mir.

Iz naših krajev

× V Slavonskem Brodu se je ondan pripetila na postaji huda nesreča. Železničarju Ljubomirju Kneževiču je obtičala noga med tračnicami. V naslednjem trenutku se je premaknil vlak in kolesa so mu nogo odrezala. Pozneje je Kneževič v bolnici umrl.

× V Andrijevih sta se sprla Blaž Kovačević in Ilija Filipovič. Bila sta prijatelja, pa je nastalo med njima nesoglasje. Odsšla sta na dvorišče, kjer sta se stepla. Kovačević je navalil na svojega prijatelja z nožem, ta se mu je pa spretno umaknil in ga udaril s kolom po glavi tako močno, da mu je počila lobanja in da je kmalu izdihnil.

× V Morviču si je vzel življenje katoliški župnik Juraj Rožič. Bil je v družbi z župnikom Ivanom Rončevićem iz sosednje vasi. Ko je Rončević za hip odšel iz sobe, je pograbil Rožič samokres in si pognal kroglo v sene. Zapustil ni nobenega pisma in tako se ne ve, kaj ga je pognalo v smrt.

na je morala z drugimi ženami čakati pred državno prodajalno, da si je kupila obleko.

Medtem je bil zlati trust nekam precej bolj ljubezniv s svojimi iskaleci rud. Trustove posebne delavnice so uvažale več tujih izdelkov kakor katerakoli delavnica drugih trustov. Poleg tega je zlati trust primeroma dovolj hitro lahko nabavljal izdelke ruske industrije: klavirje, kolesa in radioaparate, ki v Rusiji v primeri z inozemstvom pomenjajo novost. Ako najdejo velike količine zlata, sovjetski iskaleci enako težko zapravijo denar kakor oni kapelnik v Moskvi.

Spričo vsega tega je želja po bogastvu izzvala veliko zlato mrzlico. Proizvodnja zlata je zavzela v Rusiji drugo mesto v splošni proizvodnji. Sibirijo in azijsko Rusijo so preplavili kolonisti.

Ako bi me kdo vprašal, kaj je največja nada Rusije, bi mu brez pomislekov odgovoril: Sibirija. Doktor bodo Rusi obdržali Sibirijo, lahko opuste velik del Evrope in se magari lahko umaknejo celo v uralske planine in v Sibirijo, pa bodo še vedno ena najrazsežnejših in najbogatejših držav na svetu, ki ima največjo bodočnost.

Prepotoval sem Sibirijo povprek in navzkriž, in to celo po več nego enkrat. Po svojem osebnem prepričanju trdim, da bi bila Sibirija ob spretni upravi lahko močnejša nego katerakoli država v Evropi.

Sibirija ni nikaka arktična, nerodovitna pokrajina, kakor si jo slika večina ljudi. To je prostrana dežela, podobna ameriškemu srednjemu in severnemu Zapadu, polna agrarnih, gozdnih in rudnih bogastev. Sibirija je široka okrog 2 in pol tisoč milj, dolga pa okrog 5 tisoč milj. Po besedah nekega potopisa izgleda takole: »Mislite si celotno ozemlje Zedinjenih

držav in ga položite na Sibirijo, ne da bi se kje dotaknili njenih meja. Nato lahko vzamete Aljasko in vse evropske države, razen evropske Rusije, in jih položite na prostor, ki vam je ostal. Pri tem vam še vedno ostane 300 tisoč kvadratnih milj sibirske zemlje, primerne za obdelovanje. Že samo to pa pomeni — polovico Nemčije.

Japonci so že zdavnaj vrgli oko na rusko azijsko posest. Leta 1927. so izvrševali močan pritisk na ruske vzhodne meje.

Zlati trust, ki so ga Rusi tedaj organizirali, je bil eden izmed instrumentov, s katerimi so Rusi spodbili japonske osvajaalne načrte in jih usmerili proti Kitajski. S tem, da so kapital v času, ko jim je bil potreben v drugih krajih države, vrgli v Sibirijo, so rešili Sibirijo za bodoče rodove.

Poleg tega Rusi stalno prodirajo v Azijo. Razpletajo zelo energično akcijo v sosednjih azijskih državah. Cele kolone kamionov neprenehoma vozijo v Sinkiang in Zunanjo Mongolijo, ki ju v praksi smatrajo za sestavni del Rusije. Obrnil je Evropi hrbet in upri svojetske poglede v Azijo.

Evropa je prenatrpana, izžeta ter polna sporov in sovraštva. Ruski del Azije pa je hkrati s prostranimi pokrajinami v notranjosti in delom Kine skoro prazen, hkrati pa poln prirodnega bogastva. Ta pomeni surov material za nov imperij. Rusi so se bavili z gradnjo temelja za ta imperij v času, ko sem delal v Rusiji. Iz Severne Mandžurije so se pod japonskim pritiskom umaknili, ker niso bili pripravljeni za borbo. Ko pa so skušali leto kasneje Japonci izvršiti enak pritisk na zunanjo Mongolijo, so se Rusi čutili že dovolj močne, da so se postavili v bran, in Japonci so se morali umakniti.

(Dalje.)

× V Plitvicaх je v banovinskem hotelu istega imena izbruhnil požar. Med gosti je nastala panika. Kmalu je bila vsa streha v plamenih in požar je objel vse poslopje. Vrednost uničenega poslopja in opreme se ceni na dobrih 8.000.000 din.

× V Sevniku se je te dni na hiši posestnika Vida Kozmela vnel leseni dimnik. Požar je kmalu zajel vso hišo. Pri gašenju so se močno opekli posestnik Kozmel sam, njegova tašča Marija Jelenova in sosedka Neža Stormanova. Jelenovo in dve drugi nevarno opečeni osebi so morali prepeljati v bolnico, kjer pa je stanje vseh treh zelo resno.

× V Zgornjih Žerjavih v Slovenskih goricah je uničil ogenj posestniku Juriju Kremplju gospodarske stroje, krmo, poljedelsko orodje z gospodarskim poslopjem vred. Gasilci so mogli obvarovati ognja le sosednje hiše. Škoda 50 tisoč din je samo deloma krita z zavarovalnino. Ogenj je zažgala zlobna roka.

× V Stranicaх pri Konjicah se je na posestnico Amalijo Laznikovo v kleti zrušil strop. Laznikovo so močno poškodovano prepeljali v celjsko bolnico, kjer je umrla.

× Zanimiva kupčija. Pod tem naslovom smo v 14. številu »Kmetijske liste« objavili poročilo, za katero nas urednik g. Božo Podkrajšek prosi, da ga popravimo. Dasi njegov popravek ne ustreza predpisom zadevnega zakona, lojalno objavljamo, zatrđilo urednika g. B. Podkrajška, da »Tofega lista« ne kupuje g. Adolf Ribnikar in da bo list obdržal dosedanja smer z edino izjemo, da se je nekoliko spremenil krog so-trudnikov, kar pa je našim čitateljem že itak znano. Ker nočemo nikomur delati krivice in smo vest posneli le po nekem ljubljanskem

dnevniku, je s to ugotovitvijo za nas vprašanje opravljeno. Razume se pa, da vsem dobrim listom želimo uspehov in pri tem ne delamo izjem. — Toliko v vednost čitateljem in g. uredniku B. Podkrajšku.

× V Celju je bil na smrt obsojen roparski morilec Jurij Zabukošek, ki je lani 31. oktobra v Čretu pri Celju ob Voglajni umoril in izropal Ivanko Zakrajškovo, katero je izvabil k sebi z lažnjivo obljubo, da jo bo vzela za ženo in odpeljal s seboj v Francijo. Morilec je žrtvi pobral in deloma že prej izvabil tudi ves denar, po umoru pa se je polastil celo njene odvišne obleke. Celjski senat ga je obsodil na smrt na vešalih, občinstvo je obsodbo z zadoščenjem sprejelo, morilec v branilec pa je vložil priziv.

× V Murski Soboti so na okrajnem sodišču odkrili veliko poneverbo. Prvotno so mislili, da gre samo za 300.000, zdaj se je pa izkazalo, da je višji sodni oficial Stefan Friderik poneveril mnogo več, baje nad 1.000.000 dinarjev. Priznal je, da je poneverjal denar nad 10 leti. Za poneverjeni denar so materialno odgovorni tudi vsi sodniki, ki so imeli v rokah akte, pa se niso prepričali o tem, da-li je oficial v redu izročil denar. Ker Friderik nima premoženja, bodo morali materialno jamčiti vsi sodniki.

iv. Nemeec:

Sandžak do Plevlja

Kadar sova straši

Neke večere slišim nekam čudno petje sove. Prislunem, da bi spoznal odkod ti nenavadni glasovi, pa sem zaključil, da morajo imeti sove zavetišče v ruševinah starih avstrijskih kasarn. Stopim v prijaznem večernem hladu proti ruševinam, ki se dvigajo takoj iznad sedanjih vojaških prostorov v Plevlju, da te nočne ptice od bližje pogledam. Ze od nekdanj se mi je zdela sova zagonetna ptica, ker prinaša smrt in nesrečo k hiši, tako so starejši ljudje pripovedovali. Kar prijetne občutke sem imel pri spominu na mladost, saj sem se otrešel marsikaterih strahov in bajk, s katerimi so nas v zgodnjih letih strašili in tako porazno vplivali na vso duševnost. Zaželel sem si sove, da bi jo pobožal in ji rekel, da se je danes več ne bojim, ker pač smrt, duševno in telesno, prinašajo druge sile... Stopam tik mimo razvaline; visok zid strmi na cesto. Tam, kjer so bila prej okna, se režijo široke odprtine in kakor da bi odmevala iz njih jeza pokojne Avstrije.

Huhu-hu-hu! — zaječi nekam čisto po človeško.

Sumljivo izgleda vse skupaj, nekje v spominu iščem pravi glas sovinega petja in stopim s ceste do prvega kamna razvaline.

Huhu-hu-hu, zaječi zopet, ko sem porinil glavo v prvo zidno odprtino in raztegnil oči, da bi boljše videl. Prvi trenutek, dokler niso oči premagale teme, nisem mogel ničesar opaziti; počasi pa so se pričeli pojavljati obrisi dveh človeških bitij, pravi zdravi, živi ljudje, kajti malo na desni sem opazil še dva živa bitja, ki sta tako močno cmokala z usti, da je tudi meni postalo nekje toplo. O sovah seveda ni bilo govora, zato na prvi mah nisem niti ust zaprl. Grlo je hotelo kar samo nekaj izblebetati, ko bi ga ne prehitel sedaj že bolj hripav glas.

Huhu-hu!

Sedaj vam moram povedati, da sem v razvalinah mesto sove našel dva narednika, ki sta imela vsak po eno nežno bitje pri sebi. Prvi

par je sedel na širokem kamnu, s hrbti obrnjen proti meni, da me ni mogel opaziti.

Luna je krepko pogledala v tem trenutku izza oblakov, topla sapa je pihljala sem od Kovačice, sovini glasovi pa so varovali ljubezen mladih ljudi. Tudi jaz jih nisem motil; po prstih sem se splazil od razvaline in jo počasi mahal proti kasarni. Toda koraki mi niso šli gladko, noge so se mi zaletavale; v svoji notranjosti pa sem tudi jaz občutil fantovsko srce. Luna se mi je škodoželjno smehljala in dražila, zaželel sem si tiste lepe pesmi, ki skozi noč tako mogočno zveni. Mesto v kasarno, sem kar nevede zavil proti hribčku, ki se tako prijetno dviga nad mestom. Poln občutkov stopam mimo vojne bolnice, kjer z neke globine čujem zateglo pesem vojaka:

Hoču li te ikad vidjet, draga,
Kad ču ja poljubit lica mlada!

Otožno so zveneli zategnjeni glasovi, v meni pa je divjala burja naravne moči...

Na odprtem hribu so mi pljuča močneje zadihala, pred mano je ležalo tiho Plevlje. Psi so nekje cvilili, na nasprotnem hribu se je v luminih žarkih svetil kameniti napis: »Držite se hanaci!« — Nekje pri stražarnici sem slišal klic stražarja: »Stoj! — Ko ide?«; luna pa je svoje smehljajoče lice skrila za oblake. V kolenih sem naenkrat občutil utrujenost, da bi se vlegel na kamenita tla. Tako prijetno bi bilo šteti zvezde in zaspati... v sanjah pa bi prišla Dara Kosovka in Zorka maščevana, ki bi mi prinesle novih kreposti in novih sil — za nove dni...

Drugo jutro sem vprašal narednika od kdaj pojejo sove v ruševinah, pa se je dobro odrezal: More svugde tu ima sova — pa i medju ljudima!

× V Srškovcu se je kmet Anton Dušek napil šmarnice. Več dan je bil vesel in miheč ni opazil, da misli na samomor. Pijan je zapustil družbo in odšel domov. Doma se je obesil in domači so ga našli, ko je bil že mrtev.

Večkrat je že prepozno, nikoli pa ni prezgodaj, da se začne s pravilno nego zob.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

× Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani sprejema in ugodno obrestuje nove vloge.

× V Murskem Središču se je ondan pripetila huda prometna nesreča. Veletrgovec iz Čakovca Marko Leitner je povozil z avtomobilom 15letnega Josipa Golobiča. Nesrečnega fantla so pripeljali v bolnico v Čakovcu, kjer je pa kmalu umrl. Leitner se je peljal proti Dolnji Lendavi in pred Murskim Središčem dohitel Golobiča, ki se je peljal s kolesom po levi strani. Naenkrat je pa zavil na desno stran in prišel tako pod avtomobil.

× Med Mošnjami in Jesenicami je v avtobusu dala življenje novemu zemljanu tovarniška delavka Marija Končeva iz Mošenj, ko se je peljala na Jesenice v bolnico. Mati in dete, ki so ju seveda na Jesenicah takoj oddali v zdravniško nego, sta zdrava.

× V Kranju so pri kopanju temeljev za vilo tovarnarja Adolfa Praha odkrili lepo ohranjeno grobišče iz ilirske dobe, staro kakih 2600 let. V grobišču so doslej odkrili že 4 žare s pepelom in ilirskimi bronastimi okraski.

× V Ponikvah pri Trébnjem se je vnel nad železnico gozd, last g. Emanuela Germovška. Požar je povzročila iskra iz železniške lokomotive. Lastniku je pogorelo kakih 1000 lepih mladih smrek in mnogo drugega drevja.

× V Št. Hju v Slovenskih goricah se je iz žalosti, ker mu je umrla mati, z lovsko puško ustrelil Konrad Očkerl. Zadel se je v glavo in je bil takoj mrtev.

Nasveti za hišo in dom

Pri hripi pazi, da se ponovno ne prehladiš. Bolezen sama navadno ni nevarna in mine brez hujših posledic. Bolj nevarne so spremne komplikacije, ki jih povzroči prehlad med boleznijo samo. Tedaj rada nastane pljučnica, ki je vselej nevarna in se često — posebno zaradi oslabelosti srea — konča s smrtjo.

Sir z drobnjakom pripraviš, če mešaš 8 dkg čajnega masla, 35 dkg drobnega kravjega sira, 3 žlice sladke smetane, soli, sladke paprike in drobno zrezanega drobnjaka. Ako dodaš še 5 dkg nastrganega domačega ali parmezanskega sira, je še bolje. S kruhom je tak sir tečna in okusna jed ter nudi prijetno spremembo vsakdanje hrane.

Pogosto menjavanje telesnega perila ti pomaga ohranjati in utrjevati zdravje. Zlasti škodljivo pa je, če pušiš, da se od potu namočeno perilo zopet posuši na tebi. S potom izloča telo škodljive strupe, ki pa jih koža mora zopet vsrkati, če perila ne spremenimo. To se pravi zastrupljati samega sebe!

Živinski sejmi

Na zadnjem živinskem sejmu v Ljubljani so prevladovali tele cene: voli od 3:50 do 5, telice od 4 do 5, krave od 2:50 do 4, teleta od

5 do 7, prašiči špeharji od 8 do 9:50, pršutarji pa od 7:50 do 8 din za 1 kg žive teže.

Na sejmu v Kranju je bilo prodanih 23 volov, 11 krav, 6 telet, 5 junic, 2 bika, 19 svinj in 31 prašičev po tehle cenah: voli od 4:50 do 5:50, telice od 4:50 do 5:50, krave od 3:75 do 4:50, teleta od 6 do 7:50, prašiči špeharji od 8:50 do 9:50, pršutarji pa od 7:50 do 8:50 din za 1 kg žive teže.

Sejmi

24. aprila: v Sv. Juriju pri Celju-trg, na Igu, v Vinici, Gor. Planini pri Kalu, Radovljici, Škofji Loki, Žužemberku, Središču, Guštanj, Mozirju, Sv. Juriju pri Zdolah, Turnišču.
25. aprila: v Studencu pri Krškem, Kamniku, Grosupljem, Mozelju, Bučki, Sv. Juriju pod

Kumom, Ormožu, Mariboru, Dol. Lendavi, Dobovi, Vuzenici, Beltincih.

26. aprila: v Sevnici ob Savi, Kozjem.

27. aprila: v Lukovici, St. Rupertu, Turnišču.

28. aprila: v Mariboru.

29. aprila: v Brežicah, Celju, Trbovljah.

Važnejša radio predavanja

od 23. do 30. aprila 1939.

Nedelja, 23. aprila. 17.00: Več lucerne.

Ponedeljek, 24. aprila. 18.00: Paberki iz vsakdanjega zdravstva. — 18.40: Sv. Jurij v legendi in običajih.

Torek, 25. aprila. 18.40: Temeljna ideja religiozne miselnosti. — 19.30: Narodni pokret v Dalmaciji (1860—1870).

Sreda, 26. aprila. 18.40: Človeški tipi in značaji. — 19.30: Korčula, kraj sonca, morja in lepote.

Petek, 28. aprila. 18.00: Hotelirstvo novopoklic sodobne žene.

Sobota, 29. aprila. 19.30: Srbski velikaši v Erdelju. — 20.00: O zunanji politiki.

„Kmetijski list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, polletno 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani, Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lanene tropine

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

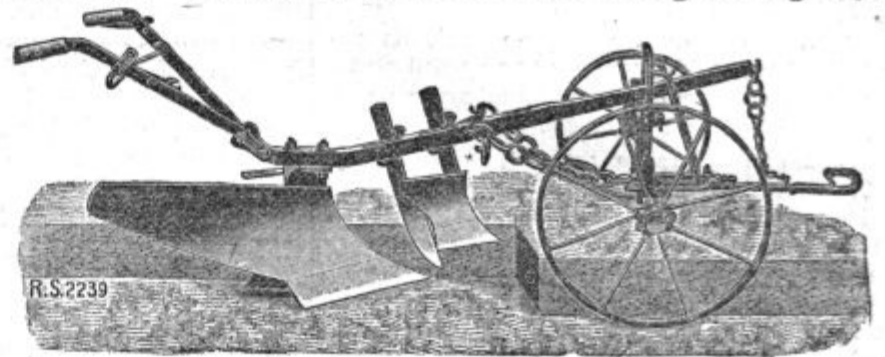
Medič - Zankl

tovarna olja, lakov in barv

družba z omejeno zavezo, lastnik Franjo Medič

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu
Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

SACK-OVI PLUGI so najboljši!

Dospela je nova pošiljatev Sack-ovih plugov. Naročite takoj, ker je pričakovati podražitev surovin in s tem tudi plugov. Dalje nudimo po ugodnih cenah razno drugo kmetijsko orodje, stroje, zaščitna sredstva, umetna gnojila in razna hraniva ter druge potrebščine. V zalogi jih ima **Kmetijska družba in njena skladišča** v Celju, Konjicah, Mariboru in Novem mestu

KMETJE!

Ako imate kaj naprodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, inserirajte to najprej v svojem „Kmetsem listu“! Cena malim oglasom je samo 1 din za besedo

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEY. 25-52

Vino in sadjevec prvovrstno sortirano od 60 litrov naprej razpošilja: Posestvo „GRİČ“ pri Mariboru

EKONOM

r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25-06

Dobavi vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud, superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilkega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Hlovac«, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzoja 1: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-ročna posojila

Izvršuje ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune